

Cylchdaith y Llyn

CRONFA DREFTADAETH HERITAGE FUND

Gwybodaeth hanfodol

Rydym yn awyddus i chi fwynhau'ch ymweliad â Pharc Gwledig Padarn ond cofiwch y gall rhai rhannau o'r Parc fod yn beryglus ac y dyldid cadw llygad ar blant trwy'r amser.

- Cadwch at y llwybrau sydd ag arwyddion cyfeirio yn unig
- Peidiwch â mynd i mewn i adeilion adeiladau
- Cadwch draw o hen adeiladweithiau'r chwarel
- Mae rhai o'r llwybrau'n anwastad a rhai ar ymyl dibyn serth
- Mae hen weithfeydd y chwarel, llwybrau serth trwy'r coed a dyfroedd dwfn yn y Parc

Cylchdaith y Llyn
Tuag 8km
Caniatewch 2.5 awr

Cylchdaith y Llyn | Lake Walk

Llwybrau Eraill | Other Footpaths

Ffin y Parc | Park Boundary

- 1 Cychwynnwg o Man Gwybodaeth Parc Gwledig Padarn yn y *Gilfach Ddu*. Cerddwch heibio i du blaen y Gweithdai Crefftiau i gyfeiriad y toiledau a chwilio am yr arwyddion cyfeirio gwyn. Dilynwch y rhain ar draws y maes parcio ac ewch i fyny i gyfeiriad Ysbyty'r Chwarel.
- 2 Mae *Llyn Padarn* yn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig oherwydd pwysigrwydd y bywyd gwylt a'r ddaearg yno. Mae'n un o ddim ond tri chynefin naturiol yng Nghymru lle mae'r Torgoch yn byw. Edrychwch yn ôl dros y llyn i weld adfeilion Castell Dolbadarn a godwyd yn y drydedd ganrif ar ddeg.
- 3 Croeswch y bont dros y rheilffordd. Agorwyd y rheilffordd yn 1843 i symud llechi o Chwarel Dinorwig i borthladd y *Felinheli* ar Afon Menai. Oddi yno, caent eu cludo i Lerpwl a'u hallforio i bedwar ban byd.
- 4 Mae'r grisiau pren yn arwain at Ysbyty Chwarel Dinorwig. Agorwyd yr ysbyty yn 1860 i ofalu am weithwyr y chwarel. Amgueddfa ydyw erbyn hyn. Cadwch i'r chwith wrth yr ysbyty i fynd i mewn i'r coed.
- 5 Gellir gweld copa'r *Wyddfa* oddi yma ar ddiwrnod clir. Mae'r llwybr ar y chwith yn arwain at adfeilion hen felin wlân a thai gweithwyr. Fodd bynnag, does dim cyfeirbyntiau arno ac nid yw'n cael ei gynnal.
- 6 Cafodd yr hen felin wlân ei thro'i'n ffatri lechi. Roedd yn cynhyrchu llechi ysgrifennu a phensiliau llechfaen i ysgolion.
- 7 Mae'r ddau lwybr yn arwain at giât fochyn wedi'i gwneud o bren. Croeswch *Afon Fachwen*. Mae hen chwareli wrth ochr y llwybr felly byddwch yn ofalus. Byddai'r llechfaen yn cael ei gario i lawr yr inclên at y rheilffordd. Ewch ymlaen ar hyd y llwybr. Pan gyrhaeddwch Heol y Fach-wen, trowch i'r chwith.
- 8 Mae'r llwybr ar y dde'n arwain at *Graig y Llew*, sy'n lle poblogaidd gan ddringwyr dibrofiad.
- 9 Croeswch y bont ym *Mhenllyn*. Mae'r olygfa banoramig ar y chwith yn dangos siâp a ffurf y dyffryn. Cafodd y dirwedd ei ffurfio gan rewlif enfawr filoedd o flynyddoedd yn ôl.

- 14 Pasiwch *Faes Parcio'r Pentref*. Ewch ymlaen i'r ardal hamdden ar lan y llyn. Croeswch y bompren i *Faes Parcio Ger y Llyn*. Dilynwch yr arwyddion cyfeirio i'r chwith ac yna i mewn i'r cae. Dilynwch y llwybr ar lan y llyn trwy *Gae'r Ddôl* at y brif bompren dros *Afon y Bala*. Croeswch y bont a thro'i i'r chwith i gyrraedd pen y llwybr ym maes parcio *Gilfach Ddu*.
- 13 Pasiwch ardal hamdden y *Glyn* ar y chwith i gyrraedd y briffordd. Cafodd yr ardal hamdden hon ei chreu trwy dipio gwastraff o chwarel *Glyn Rhonwy* ar y llethrau uwchlaw i mewn i'r llyn.
- 12 Dilynwch y llwybr heibio i *Llyn Tan Y Pant*. Codwyd y sarn gan y cwmni rheilffordd. Roedd yn gwahanu'r rhan hon o'r llyn oddi wrth y prif llyn. Mae'r fan hon yn fwy cysgodol na'r prif llyn ac felly mae planhigion ac anifeiliaid yn ffynnu yno.
- 11 Pan ddaw'r hen ffordd i ben, ewch trwy'r gatiâu. Dilynwch y llwybr i'r dde a throesi'r briffordd ar y groesfan. Ailymunwch â llwybr beicio *Lôn Las Peris* sy'n mynd trwy hen dwnnel y rheilffordd o dan y briffordd.
- 10 Dilynwch yr hen ffordd i'r chwith ac ymuno â llwybr beicio *Lôn Las Peris*. *Craig yr Undeb* yw'r graig ger y ffordd. O 1874 ymlaen, bu'n fan cyfarfod i Undeb Chwarelwyr Gogledd Cymru. Mae plac yno yn nodi mai yma y cynhaliwyd cyfarfod cyntaf yr Undeb.